Želáme Vám vianočné sviatky
naplnené láskou a porozumením,
do nastávajúceho roku veľa pevného zdravia,
veľkých zážitkov a malých radostí.

Obec Vavrišovo

VAVRIŠAN

December 2016, ročník 2.

Časopis o minulosti, prítomnosti a budúcnosti Vavrišova

Milí spoluobčania,
dostávate do rúk druhé číslo nášho občasníka Vavrišan. Vychádza v období predvianočného zhonu, kedy niektorí s hrôzou zisťujeme, čo všetko ešte musíme nakúpiť a zariadiť, aby sme mohli mať krásne Vianoce. V čom však skutočne spočíva čaro a krása týchto sviatkov? Každý máme svoje priority a čím sme starší, tým viac si uvedomujeme, že to podstatné, čím by sa mali vyznačovať Vianoce, je skryté v nás. V tom, že celá rodina zasadne spoločne k prestretému stolu. Že si môžeme úsmevom, láskavým pohľadom, slovom, či jemným pohladením vyjadriť radosť z toho, že sme spolu, že nie je vedľa nás prázdne miesto znamenajúce stratu blízkeho človeka. Vianoce nie sú o blahobyte a prebytku materiálnych vecí, o ktoré sa opierame bežne každý deň. Vianoce majú svoj hlboký význam, obohacujúci hlavne našu dušu naplnenú práve v tomto období pokojom, láskou, pokorou. V každom z nás upevňujú základné ľudské hodnoty. Atmosféra týchto dní je plná spomienok a očakávaní, nič nie je bežné ani všedné napriek tomu, že Vianoce sú každý rok.

Je to obdobie, keď sa každý snaží byť so svojimi blízkymi. Keď si uvedomujeme silu priateľstva, lásky, úcty a obetavosti. Pre každého z nás je dôležité, aby sa napĺňalo spokojnosťou, ľudskou spolupatričnosťou, osobným uplatnením, ako i dosahovaním vytúžených cieľov. Vianočný čas má svoje neopísateľné čaro pre každého, kto sa nepozerá iba očami, ale aj srdcom. Je príležitosťou zastaviť sa, pozrieť sa do hĺbky svojej duše. Tam, kde sú ukryté naše najtajnejšie túžby a želania. Skúsme preto spoločne zabudnúť na nezhody a spory, uctime si s pokorou a vierou jeden z najdôležitejších míľnikov našich dejín narodenie Ježiša Krista.

Vážme si morálne hodnoty, ktoré nám vštepovali naši rodičia a starí rodičia. Ochraňujme ich a pomáhajme si navzájom nielen počas Vianoc, ale počas celého roka. Bude nám dopriaty pôžitok z hodnôt, ktoré si nedokážeme kúpiť. Nezabudnime na hlavnú myšlienku:

Vianoce vznikajú v nás.

A je na nás, či čaro Vianoc dokážeme pocítiť vo svojich srdciach aj v priebehu roka. Stačí naozaj maličkosť, aby sme vnútorne obohatili nielen seba, ale aj ľudí okolo nás.

Vážení spoluobčania,

Ďakujem Vám za spoluprácu a podporu počas celého roka. Prajem Vám požehnané vianočné sviatky naplnené láskou a porozumením. Prajem vám krásne, pokojné a v zdraví prežité všetky nasledujúce dni, nielen dni sviatočné. Želám vám, aby ste boli každý deň milovaní tak, ako Vy milujete svojich blízkych.

Ľubica Chlebová
starostka obce

Oslavy našej obce

Žiť možno všelikde a pritom na úrovni.
Ale hniezdo je iba jedno. Má svoje tajomstvo a je v ňom neopakovateľné. A tým tajomstvom nás hniezdo prežíva. *Milan Rúfus*

Milí spoluobčania,

dovolila som si na úvod použiť vyznanie Milana Rúfusa. Vystihuje zámer, ktorý sme sledovali prípravou osláv 730. výročia prvej písomnej zmienky o obci Vavrišovo. Aj naše hniezdo má svoje tajomstvá. Niektoré poznáme veľmi dobre. Ale je ešte veľa tajomstiev, o ktorých sa dozvedáme postupne. A určite sú mnohé tajomstvá stále pred nami zahalené, čakajúce na svoju príležitosť poskytnúť nám nové informácie z histórie života ľudí našej obce.

Toto bol hlavný dôvod, prečo pripraviť podujatie takejto úrovne. Nahliadnuť do dejín nášho hniezdočka. Pripomenúť si významné, ale aj menej dôležité udalosti, spôsob života našich predkov. Vniesť do povedomia nás všetkých pocit hrdosti na to, že máme svoje hniezdo. Hniezdo, na ktorom by nám malo všetkým záležať. Tu máme svoju istotu, rodinu, svoj domov. Domov, ktorý si každý zveľaďuje, buduje zázemie pre seba a ďalšie generácie.

Oslavy prvej písomnej zmienky o obci sa uskutočnili v sobotu 6. augusta 2016 a ich realizáciu sme spojili s rekonštrukciou Bitky pri Vavrišove. Počasie nám v deň osláv nebolo veľmi naklonené a pre obec najdôležitejšia časť programu, slávnostná akadémia „Naše hniezdo“, bola zrušená a presunutá na 27. október 2016 do priestorov kultúrneho domu. Prípravný výbor začal svoje pracovné stretnutia už v apríli. Našim zámerom bolo pripraviť program hodný

výročia obce a jej obyvateľov, či návštevníkov Vavrišova.

Moje poďakovanie patrí členom prípravného výboru Ing. Michalovi Schlégerovi, Mgr. Marcele Feriančekovej, Alene Majeríkovej, Ivanovi Šenšelovi. Do prác na príprave osláv a výzdobe obce boli zapojení bez nároku na odmenu mnohí naši spoluobčania, bývalí občania alebo priaznivci obce Miroslav Števček, Milan Trnka ml., Mgr. Katarína Olexová, Milan Krivoš, Dominik Kalata, členovia Jednoty dôchodcov, DHZ, HKR, Jessy, CR Band, zamestnanci obce, poslanci obecného zastupiteľstva a mnohí ďalší, ktorí chceli pomôcť. Aj tí, ktorí sa osláv v auguste a v októbri zúčastnili, svojou prítomnosťou prejavili záujem o obec. Ďakujem všetkým, ktorí akoukoľvek formou prispeli k dôstojnému priebehu osláv.

Ľubica Chlebová
starostka

História krvou písaná

Rekonštrukcia historických udalostí z r. 1703 - 1711

Tradičná (už) rekonštrukcia Bitky pri Vavrišove z roku 1709 bola v tomto roku súčasťou 730. výročia prvej písomnej zmienky o obci Vavrišovo a preto boli kuruci aktívne nápomocní pri príprave a organizácii osláv tohto významného obecného jubilea. Prípravné práce začali na obecnom úrade hneď začiatkom roka. Pod vedením pani starostky sme zostavovali program, vyberali účinkujúcich, „čarovali“ s rozpočtom, hľadali sponzorov a podporovateľov, riešili propagáciu, reklamné predmety, ozvučenie, občerstvenie, jarmok, výzdobu obce, ubytovanie účastníkov, zdravotnú službu, ... Píšem „my“, ale najväčší batoh starostí a práce si na plecia naložila pani starostka. A zvládla to na jednotku s hviezdičkou. To, že nám počasie celkom neprialo, to nik z nás neovplyvní, ale že sa zomkla dedina, že sme pracovali bok po boku, ako zdôraznila aj pani farárka na slávnostných službách Božích v nedeľu po akcii, to je neodškriepiteľný fakt a ja si prajem, aby táto spolupatričnosť pri práci a riešení problémov vydržala Vavrišovu aj do budúcnosti.

Členovia Hornoliptovského kuruckého regimentu pristúpili k príprave podujatia s veľkou vážnosťou, už v zime zabezpečovali účasť skupín vojenskej histórie, písali projekty za účelom získania finančných prostriedkov, zúčastňovali sa vystúpení na rôznych akciách za tým istým účelom, písali scenáre...

Týždeň pred konaním podujatia prišli na rad aj kosačky, píly, hrable, vidly a kuruci upravili pozemok, kde potom postavili repliku liptovskej dedinky, historický vojenský tábor aj priestor pre divákov. Doviezli sme seno, slamu, drevo. V spolupráci s miestnou mládežou sme opravili aj poškodený Pamätník Bitky pri Vavrišove 1709. Vinníkovi, ktorý pamätník počarbal, odkazujeme, že kto si neváži svoju minulosť, neváži si ani sám seba a svoju rodinu...

V sobotu 6.8.2016 ráno už boli v tábore prichystaní všetci účastníci rekonštrukcie: Berezun Brezno, Corporal Hradec Králové (ČR), Fringia Bratislava, IR2 Bratislava, Kavalerie Náchod (ČR), Klinga Nowy Targ (PL), Morová rana Martin, Sebranka Brno (ČR), Valašský sbor portášsky Valašská Bystřice (ČR) Via Cassa Košice a samozrejme

Pokačovanie na str. 4

Pokačovanie zo str. 3

História krvou písaná

Hornoliptovský kurucký regiment Vavrišovo. Plus dobrovoľníci z blízka i ďaleka. Dopoludnia boli velitelia jednotlivých regimentov slávnostne privítaní na obecnom úrade pani starostkou. Pri pamätníku Bitky pri Vavrišove 1709 sa potom pripojili k svojim vojskám pri pietnom akte a položení venca k pamätníku. Nasledoval pochod obcou. Počasie vydržalo, dážď sa spustil až po príchode na Bórovie….a pršalo…a pršalo.... Zo slávnostnej akadémie, tak starostlivo pripravovanej, s úžasným programom, v tej chvíli nebolo nič. Tak to už s akciami pod tým naším nebom liptovským niekedy býva.... V kuruckom tábore, napodiv, napriek mokrote, vládla výborná nálada a všetci boli rozhodnutí rekonštrukciu odohrať aj v daždi, aj bez skúšky... Lenže približne okolo 16-tej hodiny zrazu pršať prestalo a my sme stihli aj skúšku aj hlavné predstavenie pod názvom História krvou písaná. Divákom, a bolo ich veru aj zo 2 tisíc, sme predviedli kuruckú prísahu, posväcovanie bojových zástav, vypálenie liptovskej dediny, vydanie mesta kurucom bez boja, bojové strety kurucov s labancami, ukoristenie labanského dela aj zradu jedného oddielu kurucov. Zo skutočnej bitky pri Trnave, ktorá sa odohrala na Vianoce 1704, sme si vybrali smutnú epizódu, keď po dobytí mesta cisárskou armádou, dal jej generál všetkých chorých a ranených kurucov, ktorých v meste našiel, popraviť. Bola to krutá doba a my chceme rekonštrukciou jej udalostí pripomínať, možno vystríhať..... Doba, žiaľ, nie je iná ani po 300 rokoch, len pribudlo pamätníkov a krížov...

Večernú tmu osvietila kurucká vatra a dobú náladu podporila hudba a spev. V nedeľu ráno sme sa zúčastnili slávnostných Služieb Božích v evanjelickom kostole vo Vavrišove. A potom už len rozobrať a spratať za pár hodín to, čo sme niekoľko dní stavali.

Aj keď nám počasie veľmi neprialo, aj keď sa nepodarilo všetko na 100 %, kuruci aj všetci naši hostia mali z podujatia dobrý pocit. Pocit spolunáležitosti, priateľstva, pohody, ale aj spoluzdieľanej radosti.

Ďakujeme, Vavrišovo. A špeciálne: Ďakujeme pani starostka.

Mgr. Marcela Feriančeková,
predseda HKR

Kolobeh života od júna 2016:

Narodili sa:
Nina Rajniaková, Lea Balážová

Zomreli:
Elena Šindléryová, rod. Moťovská
Jozef Šuchtár
Emília Juríková, rod. Bartošová

Jubilanti:
Michal Hudák, Ján Dzuriak, Mária Šimovičová, Jarmila Paculíková, Žofia Surovčeková, Elena Janotková

A roky bežia , vážení...

Tak ako vtáci sťahovaví ponad naše hlavy všetkým, bez rozdielu. Či je to v sivý všedný deň alebo v krásnu slnečnú nedeľu.

Pred niekoľkými týždňami sme oslavovali výročie prvej písomnej zmienky o našej obci. Ak môžeme povedať, že aj obec vzniká, aj jej bežia rôčky. Tej našej od prvej písomnej zmienky ubehlo 730 rokov. 730 rokov je pomerne dlhá doba. Počas tohto času sa udeje veľmi veľa. Vystriedajú sa desiatky generácií, prežijú desaťtisíce ľudí, ktorí svojou prácou a životom menili, zveľadovali svoju obec, svoje okolie.

Naši predkovia zohrali pozitívnu a dôstojnú úlohu pri vývoji Vavrišova. Je to pestrá história, ktorá vydáva svedectvo, že spolužitím s čarokrásnou prírodou žili a žijú obyvatelia, ktorí sú priateľskí, pracovití, vzdelaní, moderní. Pyšní na svoje korene a dedičstvo predkov.

Pri príležitosti osláv boli pozvaní na stretnutie s predstaviteľmi obce obyvatelia z mladšej, ale aj staršej generácie, ktorí sa svojou prácou pričinili o rozvoj, vzhľad, bezpečnosť a zveľaďovanie života vo Vavišove, ako aj zástupcovia občianskych združení, cirkví a organizácií pôsobiacich v obci. Stretnutie sa uskutočnilo 6. augusta 2016 v Múzeu Bitky pri Vavrišove. I keď nám počasie marilo celkový plán, v príjemnom prostredí múzea s výstižným krátkym programom moderovaným p. Alenou Majeríkovou, prítomných pozdravila básňou A keby zas p. Mária Zaťková a hudobnými skladbami manželia Dana a Róbert Orgovánovci. Počas programu sa prítomným prihovorila a za prácu v prospech obce poďakovala pani starostka Ľubica Chlebová. Spolu so svojím zástupcom Ing. Michalom Schlégerom oceneným odovzdala pamätné listy obce a plakety s erbom Vavrišova. Pri občerstvení a čaši vína sa rozprúdila vzájomná debata aj s prítomnými hosťami: štátnym tajomníkom ministerstva vnútra Ing. Rudolfom Urbanovičom, primátorom mesta Liptovský Mikuláš Ing. Jánom Blcháčom a taktiež starostkami a starostami okolitých obcí horného Liptova.

Želajme teda k tomu krásnemu výročiu našej dedinke a jej obyvateľom slobodu v rozhodovaní a konaní. Veľa priateľov a spokojných návštevníkov, ktorí k nám chodia na dovolenky preto, že sa u nás cítia dobre. Keď sa budeme zamýšľať nad svojím životom a životom obce, aby sme boli spokojní, aby sme sa my a aj ďalšie generácie cítili tu doma.

PS

I keď niekoľko týždňov po uplynutí Mesiaca úcty k starším, o to srdečnejšie sa chceme poďakovať vedeniu obce, materskej škôlky a deťom za príjemné prežité popoludnie s nami, dôchodcami v pokročilom veku.

Ako veľmi dokáže posilniť, povzbudiť chvíľka v spoločnosti druhých pri šálke kávy, čaju, detských tančekoch a spoločne zaspievaných piesní našej mladosti...

Veď pre kúsok šťastia postačí milé slovo, láskavý pohľad, pocítiť teplo ľudskej dlane pri úprimnom podaní ruky. A toto stretnutie zanechalo v nás príjemný pocit súdržnosti a pocitu, že nie sme ešte zbytoční, na záťaž. Že za nás hovorí naša práca a výsledky, ktoré sme ešte v aktívnom veku v našej jubilujúcej obci dosiahli.

A keďže vďačnosť nie je závislá od toho, čo máme v dlaniach, ale od toho, čo cítime v srdciach, teda ešte raz od srdca VEĽKÁ VĎAKA!

Vavrišovo naše hniezdo

Keď k nám do rodiny príde návšteva, často počúvame slová chvály, aká pekná dedina je Vavrišovo. V tomto roku to bolo ešte výraznejšie, lebo o 730. výročí prvej písomnej zmienky o Vavrišove hovorili aj ozdobené rozhlasové stĺpy a stĺpy elektrického vedenia. Svedčili o tom, ako radi máme „naše hniezdo“. Tak sa volal i kultúrny program, ktorý bol pripravený pre oficiálne oslavy v auguste. Žiaľ, práve vtedy tak pršalo a pripravenú slávnostnú akadémiu nebolo možné zrealizovať. Ale pani starostka nám sľúbila nový termín v jeseni. S očakávaním sme vkročili 27. októbra 2016 do kultúrneho domu, ktorý šikovné ruky už pekne vyzdobili. Sála sa plnila od najmenších po najstarších občanov. Mohli sme vidieť kočíky aj palice - pomocnice.

V prvej časti programu nám moderátori priblížili život v našej dedine, hlavne posledných 70 rokov. K tomu sme videli fotky a počuli spomienky našich najstarších spoluobčanov na život v tom období - doma, na poliach, v škole alebo v škôlke, v práci i vo voľnom čase. Vďaka modernej technike sa to všetko zmestilo na plátno. Bolo cítiť a niekedy aj počuť na reakciách prítomných, ako sa niektorí vrátili do svojej alebo našej minulosti.

Druhá časť patrila našej dnešnej mladi. Ako prví predstavili škôlkari svoj kumšt až tak, že naše nohy a ruky sa pridali do taktu. A posledný bod, akoby čerešnička na torte, boli tanečníci zo súboru “Jessy”, ktorí svojim vystúpením potvrdili, že právom sú ocenení aj medzinárodnými cenami, keď robia na Slovensku a vo svete dobré meno našej dedine.

Ďakujeme účinkujúcim a aj tým, ktorí pomáhali pri príprave a realizácii stretnutia občanov všetkých generácií.

Ortrud Stupková

Vianočné omrvinky

Je nedeľa. Do okien sa tlačí prítmie a chlad neskorej jesene. My s oteckom sedíme v teplej kuchyni, ktorú zohrievajú a osvecujú len plamene z praskajúceho dreva v klasickej piecke. Predvianočný čas. Vhodný na to, aby sme sa ponorili do spomienok, ako to bolo v minulosti.

Spomínaš si na svoj prvý vianočný stromček?

Mal som asi štyri roky, keď mi mamka povedali, že príde k nám Ježiško a prinesie mi stromček. Veľmi som sa na to tešil. Vošiel som do izby a netrpezlivo čakal. Zrazu zazvonil spiežovec, otvorili sa dvojkrídlové dvere, v ktorých sa objavil krásny zelený stromček a za ním postava, zahalená do bielej plachty. V tej chvíli som sa veľmi zľakol. Ja a ostatní mali čo robiť, aby som sa uspokojil. Darmo mi vysvetľovali, že to bola suseda zababušená do plachty. Ja som predsa čakal Ježiška. Ale už vtedy som dostal ponaučenie, že Pán Boh nám dáva zdravie, silu, aby sme mohli pracovať a kúpiť si aj to, čo bolo na stromčeku. Boli to zabalené kocky cukru, jabĺčka, orechy a zo slamy vkusne urobené vianočné ozdoby a reťaze. Darčeky pod stromčekom ešte neboli. Tie sa začali objavovať až omnoho neskôr.

Ako to bolo doma na Štedrý večer?

Vtedy hreje, keď je prežitý v kruhu rodinky pospájanej navzájom páskou lásky, vzájomnej úcty a ohľaduplnosti. Na stole snehobiely ľanový obrus, vyzdobený šikovnou rukou, výšivkou s vianočným motívom. Na ňom, okrem tradičných vianočných jedál, ako sú opekance s makom, kapustová polievka, šalát, husacie mäso aj tradičný liptovský kyseľ s hríbmi a slivkami. Nikdy nesmeli chýbať peniaze, položené pod obrusom. To preto, aby sme ich mali po celý rok. Starká obyčajne položili ku chlebu aj opekance s makom (to pre anjelikov). V niektorých domácnostiach dávali okolo stola reťaz, aby rodina zostala pokope. Plávanie orechových lodičiek, ani prekrajovanie jabĺčka sa u nás nezvyklo robiť. Len sme každé Vianoce napiekli malé pagáče, pomastené bravčovou masťou a ozdobené cesnakom. Tieto zaniesli do stajne zvieratkám, aby aj oni vedeli, že sú sviatky. Pred tým, ako začala rodina večerať, najstarší člen rodiny sa pomodlil a spolu zaspievali piesne pred jedlom. Na utierеň - ako sa volali večerné Služby Božie, sme sa museli poponáhľať. Veď vtedy býval plný kostol ľudí. Keď ešte nebolo elektrické svetlo, každý nosil so sebou sviečku. Ich svetlo, kázeň a vianočné piesne dotvárali vianočnú atmosféru. Keď nebolo rádio, televízia, po službách Božích sme si posadali v teplej izbe a starší rozprávali rôzne príbehy zo života.

A prvý sviatok vianočný?

Na ten si pamätám ešte vtedy, keď sme spoločne po čerstvom, vŕzgajúcom snehu vyšľapávali cestičky zo všetkých strán do petranského kostola. Nielen my, Vavrišovčania, ale aj cirkevníci

Pokačovanie na str. 8

Vianočné omrvinky

Pokačovanie zo str. 7

z Dovalova, Jamníka a Jakubovian. Pán farár Brezek mal vždy obavy, že starý artikulárny kostol sa na chóre prelomí od toľkej záťaže. Čím sa viac drevo hýbalo a vŕzgalo, mládež, ktorá obsadzovala väčšinou chóru, mala z toho veľkú radosť. Ale na niektoré momenty sa nedá zabudnúť. Ešte dnes mi v ušiach znie vianočná pieseň, pri ktorej stáli dôstojní starci so šedivými obnaženými hlavami. Ten mohutný spev prednášaný ľuďmi z úprimného srdca v preplnenom chráme bolo počuť široko-ďaleko v chotári.

Bývali aj nejakí vinšovníci?

Že či! Boli to zdatní chlapi, pastieri, ktorí oznamovali trúbením príchod sviatkov už na Katarínu, potom na Luciu. Ale prichádzali aj do domácnosti. Postavili sa ráno v kuchyni a každý svojim spôsobom predniesol vinš alebo zaspieval koledu. Gazdinky ich potom obdarovali doma pečenými bochníkmi chleba, slaninkou, švábkou, kto mal čoho nadostač. Nebola núdza ani o malých, detských vinšovníkov. Obyčajne chodievali vinšovať deti chudobnejších občanov alebo Rómov. Nedostali len peniažtek, čo si pýtali, ale koláčiky a iné sladkosti.

Triesočky v peci dohoreli. Do kuchyne zavítala tma a my sme zažatím elektrického svetla pretrhli niť spomienok. S úctou a vďakou vnímam starecké ruky môjho otca zložené na snehobielom obruse k vianočnej modlitbe. Vnútro sa chveje pri otváraní zažltnutých stránok Tranoscia, s otlačkami rúk našich predkov, ktorí podobne tak ako my teraz, otvárali tieto nádherné sviatky pokoja a lásky piesňou Čas radosti, veselosti...

Mária Zaťková

Jednota dôchodcov Vavrišovo

Nám dôchodcom sa po sedemdesiatke zdá, že tempo k osemdesiatke a ďalej sa zrýchľuje. Deň, aj týždeň seniorov sa skracuje. To je našou spoločnou skúsenosťou. No spoločného, zjednocujúceho máme oveľa viac. Spomeniem aspoň dve - tri veci.

Nás dôchodcov zjednocuje, aj keď to vždy takto nezažijeme, láska k pravde a čestnosti, potom úcta k životu a stále mladícky vzťah ku kráse a poriadku. Zastavím sa krátko pri jednotlivostiach:

Milujeme pravdu, to ale neznamená, že ju vždy máme. Nie sme vlastníkmi pravdy. Mýliť sa je ľudské, hovorievame a pripúšťame to aj osobne. Týmto sa nám pravda stáva príťažlivejšou a mocnejšie o ňu usilujeme. Rozprávame spolu v pravde, doprajeme si pravdu a keď je treba, pravdu bránime. Výsadou našej komunikácie v pravde je dobrota. Pravdu si hovoríme, snažíme sa ~~o to,~~ hovoriť ju vždy v láske. Nie je to ľahké, ale robíme tak kvôli tomu, aby sme spoločensky rástli. Inak povedané, aby sme boli k sebe lepší. Potom na svojej skúsenosti poznávame, že život v pravde je krajší, užitočnejší ako bez nej.

Pokačovanie na str. 15

95. rokov TJ Liptov Vavrišovo sme oslávili v retro štýle

Tento rok slávi najväčšia obecná organizácia Telovýchovná jednota Liptov Vavrišovo už 95. rokov svojho pôsobenia. Úctyhodné jubileum sme sa rozhodli spestriť zaujímavým programom, ktorý pobavil malých aj veľkých a nielen športovcov.

Podujatie bolo zorganizované vďaka finančnej podpore Nadácie Kia Motors Slovakia, ktorá podporila ideu miestnej telovýchovy zorganizovať retro oslavy športu pod Tatrami. Prvá júlová sobota začala slávnostnou akadémiou spojenou s poďakovaním všetkým zaslúžilým členom, ktorí svojou pracovitosťou a snahou celé roky prispievali k budovaniu úspešnej organizácie, vychovali niekoľko generácii futbalistov a roky viedli mládež k aktívnemu športu. Vybraní ocenení si prevzali pamätné listy a obdržali spomienkové plakety za celoživotný prínos.

Po oficiálnej časti nasledovalo poobedie venované zábave a retro behu pomedzi vavrišovské humná. Pretek otvorila niekoľkonásobná olympionička a reprezentantka v biatlone Marcela Paukovčeková. Po registrácii takmer 100 súťažiacich sa na trať postupne postavilo 6 vekových kategórií, muži aj ženy. Početná účasť bežcov oblečených v úboroch z čias dávno minulých potešila nielen organizátorov, ale aj mnohých divákov a návštevníkov, ktorí si atraktívne podujatie vo Vavrišove nenechali ujsť. Po prvom výstrele z pištole na trať vybehli najprv najmenší - deti do 6 rokov a za nimi ostatné kategórie. Bežali aj „veteráni“, ktorí sa svojimi výkonmi nenechali zahanbiť.

Zábava vygradovala spoločnou spartakiádou našich dievčat a žien oblečených v červeno-bielych úboroch a pionierskych šatkách. Mnohí si zaspomínali na časy „mládí“, kedy boli hromadné zostavy súčasťou športových aktivít detí a mládeže. Spartakiáda odcvičená na nezabudnuteľné „Poupata“ zožala úspech a pobavila publikum. Po vyhlásení výsledkov a odovzdaní medailí víťazom sa už všetci tešili na guláš. Ten rozvoniaval už od rána a tak sa nečudujeme, že gulášmajstrom mizol z kotlíka závratnou rýchlosťou.

Výborná atmosféra a priateľské stretnutia umocnili pocit pohodovej soboty. Tešíme sa z hojnej účasti a výnimočnej akcie, ktorá by sa v ďalších rokoch mohla stať vavrišovskou špecialitou

RETRO BEH MEDZI HUMNAMI OČAMI ÚČASTNÍKA

Sobota 2.júla patrila všetkým generáciám a priaznivcom čias dávno minulých. Účastníci sa v tento krásny letný deň postavili na štartovaciu čiaru v retro odevoch, čím vytvorili veľmi príjemnú atmosféru. Podujatie bolo sprevádzané aj kultúrnym programom.Pri maľovaní na tvár svoju kreatívnu dušičku pustili na špacír Katka Olexová a Zuzka Stančeková. Skrášliť sa dali nielen deti, ale aj dospelí. Ďalšie sprievodné aktivity boli hry pre deti a hromadný nácvik spartakiády, ktorému sme sa venovali na troch hodinových stretnutiach v kultúrnom dome. Zišli sme sa tu rôzne vekové kategórie. Od študentiek po staré mamy. Nálada počas nácvikov bola úžasná. Spoločne sme vymýšľali, smiali sa, vrátili do čias našich rodičov a poniektoré si oživili spomienky

Pokačovanie na str. 15

Dobrovoľný hasičský zbor

Minister vnútra SR Róbert Kaliňák povedal: ***„Dobrovoľný hasiči sú poklad, ktorý si musíme strážiť. Sú to ľudia, ktorí sa bez ohľadu na odmenu, na svoj voľný čas alebo na rodinu rozhodli zasvätiť svoj život pomoci druhým, a to*** **je** ***dnes veľmi vzácne.“***

Vážení spoluobčania

Dovoľte, aby sme Vám priblížili prácu a udalosti, ktoré sa za druhý polrok 2016 udiali v Dobrovoľnom hasičskom zbore vo Vavrišove.

V kruhu členov DHZ Vavrišovo a pozvaných hostí sme spoločne oslávili 95. výročie založenia DHZ vo Vavrišove. Zúčastnili sme sa niekoľkých súťaží a hasičských podujatí, ako napr. nočná súťaž konaná v Liptovskej Teplej. Pomáhali sme našej obci v kritických situáciách ako bola napr. pri bytovom dome Vavrišan a budove výrobne, kde sa vylievala voda z koryta potoka. Nápomocní sme boli aj pri organizovaní kultúrnych a spoločenských akcií organizovaných obcou alebo ďalšími spoločenskými organizáciami, a tak sme sa snažili dostať do povedomia Vás, občanov našej obce Vavrišovo. No a najdôležitejšie, čo nás posúva ďalej v tomto roku o veľký kus dopredu,

Pokačovanie na str. 16

Zo života Sovičiek

V minulom školskom roku sme sa rozlúčili s piatimi predškolákmi, ktorých čakali nové príjemné školské povinnosti. Od septembra sme do materskej školy prijali tri deti.

V mesiaci júl sme v spolupráci s rodičmi farebne vymaľovali stenu v jedálni a vyzdobili ju veselým ovocím a zeleninou. Z rodičovského fondu sme kúpili nový koberec a záclony do spálne, tapetami s motívom sovičiek sme vyzdobili steny a kúpili sme nové svietidlá. Rodičia ponatierali preliezky na školskom dvore. Od Urbárskeho pozemkového spoločenstva vo Vavrišove sme získali sponzorský dar za ktorý sme kúpili nové obličky na perinky. Ochotným rodičom a spoločenstvu patrí veľké ďakujeme. Vo vynovenom prostredí sa nám páči a dobre spinka. Zriaďovateľovi materskej školy-Obecnému úradu vo Vavrišove ďakujeme za nový, teplejší koberec v triede a za bezpečnostné kryty na radiátoroch.

Do materskej školy raz do mesiaca prichádzajú poníky, na ktorých sa deti vozia a s ktorými je nám dobre a veselo. Od októbra sa deti učia anglický jazyk s Mgr. Sylviou Balážovou jeden krát týždenne . Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším obyvateľom sme na obecnom úrade vystúpili s programom pre našich dôchodcov, potešili sme ich peknými piesňami, tancami a darčekmi. V KD sa konala spomienková akadémia Naše hniezdo. Za krásne vystúpenie sme boli ocenení veľkým potleskom. V materskej škole sme privítali poslušných psíkov Adelu a Kory s pani cvičiteľkou a predviedli deťom výcvik poslušnosti a priateľstva. V záujme upevnenia zdravia našich detí sme navštívili soľnú jaskyňu, kde budeme chodiť celoročne. Deti sa už veľmi tešia na Mikuláša a na rozsvietenie stromčeka v dedine. Nacvičujeme aj pekný vianočný program, na ktorý Vás srdečne pozývame.

Alena Hybenová, riaditeľka MŠ

Sovičky starým rodičom

„Človek je krásny nie len vtedy, keď má pružný krok. Človek je krásny podľa múdrosti, čo zračí sa mu v oku. Podľa vrások a bielych vlasov, podľa slov, keď ponára sa v hovore s deťmi do rokov, keď aj on bol mladý. Človek je krásny vtedy, keďho majú ľudia radi.“

Ako každý rok, aj tento rok sa mesiac október niesol v duchu úcty k starším. Úcty k šedinám, životným skúsenostiam a múdrostiam. Na naše starké, babičky, starkých či dedkov nezabudli ani najmladší obyvatelia obce Vavrišovo. Áno, myslím tým našich šikovných škôlkarov, ktorí pre svojich starých rodičov s láskou uvili rozkvitnutú kytičku piesní, básničiek a tancov.

Kto by nemal rád teplú perinku v chladnom zimnom období? Perina plná teplučkého peria bola oddávna súčasťou života človeka a každé dievča bolo rado, pokiaľ sa mohlo pochváliť svojím budúcim venom, ktoré obsahovalo perinu. Napárať perie do veľkej periny však nebolo jednoduchou a rýchlou záležitosťou. Hospodárka po celý rok pracovito zbierala a ukladala každé pierko a usilovne šklbala či oškbávala husi, aby mala na jesenné páračky dostatok peria.

Nakoľko nám zima pomaly klope na dvere, deti neodolali prosbičkám bábiky Aničky a spoločne so starými rodičmi jej urobili teplučkú perinku plnú peria. Ak počas párania peria vošiel niekto do miestnosti, musel niekoľko pierok popárať, aby mal šťastie pri chove husí. Práve preto sa takzvaných páračiek zúčastnili všetci malí či veľkí. O dobrú náladu počas páračiek sa postaral aj talentovaný Janko Perdek, ktorý pod vedením pani učiteľky Laučíkovej hravou formou zoznámil deti s akordeónom a zanôtil známe piesne, ktoré si spoločne všetci zaspievali. A keďže súčasťou páračiek

bývala aj malá hostina, ktorú hospodárka vystrojila ako poďakovanie za odvedenú prácu, spoločne s deťmi sme aj my poďakovali všetkým šikovným „páračom“ sladkou hostinkou.

Na záver si dovolím požičať slová básnika Milana Rúfusa: ***„Aj napriek svojim šedinám, vždy budeš pre mňa jediná. Aj napriek svojim vráskam, hreje ťa naša láska. Prajeme Ti milý starký, starká, nech ťa sila neopúšťa, nech Ti stále slúži zdravie.“***

Bc. Lenka Buchalová

VITAJ, VITAJ MIKULÁŠ

Upratali sme si všetko, čakáme Ťa milý dedko.
Čakáme Ťa Mikuláš. Kedy sa k nám zatúlaš?
Veríme, že v Tvojej skrýši, niečo dobré
pre nás zvýši.
Už sme všetci zvedaví, či sa Tvoj koč zastaví.
Pod okienkom zvečera, ktosi ťuká nazerá.
Biela brada až po pás, „Jáj, veď je to Mikuláš!"

A veru naozaj! V diaľke sa niečo mihá. Biela brada, červený dlhý kabát, veľká palica v ruke a okolo poskakuje nejaké čierne čudo strapaté. To sa k nám už blíži na svojom koči dedko Mikuláš aj so svojím nezbedným pomocníkom Čertiskom s dlhým chvostiskom. Dedko Mikuláš k nám prišiel s príchodom sobotňajšej tmy 10.12.2016, aby deťom vo Vavrišove pomohol rozsvietiť Vianočný stromček , a to, čo pod stromčekom ukryl, naším deťom rozdal. „Asi niečo sladké v tom veľkom koši bude!" Všetci sme už zvedaví a hlavne naši najmenší sa nevedia dočkať, čo pre nich Mikuláš má. Dedka Mikuláša srdečne v mene všetkých privítala pani Alenka Majeríková a pani starostka Ľubka Chlebová. Ale najkrajšie privítanie si pripravili pani učiteľky s deťmi z našej materskej školy. Pre Mikuláša si pripravili pekný program, ktorý sa niesol v duchu predvianočných a vianočných ľudových zvykov a tradícií. Deti zvládli vystúpenie aj napriek chladnému počasiu a za odmenu si odniesli veľký balíček plný sladkostí od dedka Mikuláša. A balíčkov bolo dosť aj pre ostatné deti z dediny. Všetkým sa niečo ušlo. Aj výborné šišky sa rozdávali. A čo náš stromček Vianočný? Ten krásne svieti a zdobí našu dedinu. A s príchodom Vianoc budú na ňom svetielka ešte krajšie a žiarivejšie. Ale to najkrajšie svetielko nech svieti v našich srdciach a nech žiari pre našich najbližších.

Ďakujeme Mikuláš a všetkým prajeme krásne Vianoce.

Vianoce sú, keď sme spolu, keď rodina sadá k stolu.
Mamka, ocko, detičky, dedkovia aj babičky.
Vianoce sú od Ježiška, dal nám lásku do balíčka.
Bolo jej dosť, dostal každý. Rozdelil ju raz a navždy.
Medzi ľudí, kvietočky, zvieratká i včeličky.
Kúsok lásky zo srdiečka, ukry aj ty do balíčka.

Ľubica Gajdošová

SEPAROVANIE ODPADU = TRIEDENIE ODPADU = ŠETRENIE PEŇAZÍ

Väčšina odpadu z domácností končí na skládke odpadu. Skládkovanie pritom nepredstavuje najvhodnejší spôsob zneškodňovania odpadu. Zmesový komunálny odpad je veľmi ťažko a pomaly rozložiteľný.
Ideálny spôsob zberu odpadu je jeho dôkladné triedenie **separovanie**.

Navyše **separovaním** zároveň **šetríme peniaze**, pretože **za odpad, ktorý vyseparujeme**, **nebudeme musieť platiť** z našich peňaženiek. Ale to len vtedy, ak sa v nádobách na separovaný zber bude nachádzať len odpad, na ktorý je nádoba určená.

U nás je bežnou praxou, že v nádobách na plasty je zamiešaný aj komunálny odpad, ktorý tam nepatrí. Ak bude táto situácia pretrvávať aj v budúcnosti, budeme musieť za odvoz takéhoto pomiešaného odpadu zaplatiť a neušetríme nič.

V našej obci máme vytvorené nasledovné podmienky na separovanie odpadu:

PLASTY - Na štyroch stanovištiach pri budove COOP Jednoty, pri budove kultúrneho domu, na Črmníku pri bytovkách a pri bytovom dome Vavrišan na Bóroví - sú pristavené žlté kontajnery na zber plastov. Plastové fľaše je potrebné vhadzovať do nádob stlačené alebo zošliapnuté.

SKLO - Na štyroch stanovištiach pri budove COOP Jednoty, pri budove kultúrneho domu, pri bytovom dome Vavrišan na Bóroví a pri budove kultúrneho domu - sú pristavené zelené kontajnery na zber skla.

OBNOSENÉ ŠATSTVO - Na zber použitého obnoseného šatstva je pri budove COOP Jednoty pristavený kontajner, do ktorého je možné vhadzovať vhodne zabalené šatstvo.

STARÝ PAPIER je možné odovzdávať priebežne v materskej škole alebo využiť služby spoločnosti Brantner z Popradu, ktorá cca 2x do roka v obci vykupuje starý papier.

KUCHYNSKÝ OLEJ - Spoločnosť Brantner z Popradu vykupuje aj použitý kuchynský olej.

ELEKTROODPAD - Zber elektroodpadu je tiež zabezpečený 2x ročne spoločnosťou, ktorá má na takýto zber povolenie uzatvorenú zmluvu s obcou.

OBJEMNÝ ODPAD - 2x ročne, na jar a na jeseň, sú v obci pristavené veľkoobjemové kontajnery, určené na zber objemného odpadu.

BIOLOGICKY ROZLOŽITEĽNÝ ODPAD (lístie, tráva, slama, burina a pod.) patrí do kompostoviska. Pomôcka ku správnemu kompostovaniu a k vybudovaniu domáceho kompostoviska je uverejnená na webovej stránke našej obce.

STARÉ PNEUMATIKY odovzdať bezplatne v pneuservisoch alebo u predajcov pneumatík.

DROBNÝ STAVEBNÝ ODPAD je možné uskladniť na obecnom pozemku (nad poľnohospodárskym družstvom) po ohlásení jeho vývozu a zaplatení poplatku do pokladne obce

Pokačovanie na str. 14

EKO

SEPAROVANIE ODPADU = TRIEDENIE ODPADU = ŠETRENIE PEŇAZÍ

Pokačovanie zo str. 13

Pre porovnanie:

V roku 2015 sme za obdobie od januára do konca októbra zaplatili **12.434,94 eur**, pričom sa vyviezlo **109,253 ton** odpadu.

V roku 2016 sme za obdobie od januára do konca októbra zaplatili **12.819,50 eur**, pričom sa vyviezlo **115,308 ton** odpadu. Od júla 2016 sme však neplatili za vývoz separovaného odpadu, čo v prípade, že nebudete správne separovať a do nádob určených na plast budete vhadzovať komunálny odpad, bude vyfakturované opäť obci a náklady sa prejavia aj vo výpočte ročného poplatku za vývoz komunálneho odpadu. Najväčšie množstvo je vyvážané v letnej sezóne: od mája do konca septembra..

Každý občan zdržujúci sa vo Vavrišove, sa svojim prístupom k separácii podieľa na výške poplatku za vývoz komunálneho odpadu.

Dobrovoľný hasičský zbor

Pokačovanie zo str. 10

je aj nové hasičské vozidlo s plnou výbavou a protipovodňovým vozíkom. Nie je to len auto a výbava, ktoré nám budú slúžiť, ale je to hlavne profesionálna výbava, ktorá je pripravená pre Vás všetkých, aby v prípade potreby pomohla a ochránila Váš majetok a Vaše životy. Z rozpočtu DHZ a z dotácie poskytnutej obcou sme dokúpili zásahové prilby, ktoré budú spoľahlivejšie chrániť zasahujúce družstvo.

V rámci prerábania hasičskej zbrojnice sme zrekonštruovali klubovňu a kanceláriu, vyrobili police, upravili elektroinštaláciu, vymaľovali a celkovo sme zveľadili interiér aj exteriér hasičskej zbrojnice. Určite ste si všimli nový nápis nad hlavným vstupom, ktorý nám vyrobil Juraj Piovarči. Najväčšia tohtoročná investícia obce do budovy hasičskej zbrojnice sú motorom poháňané garážové dvere, vymenené plastové dvere na bočnom vstupe do priestorov hasičskej zbrojnice a dvere do veže.

Podarilo sa nám zabezpečiť brigádu na kopcoch pri Liptovskej Porúbke, kde sme vo veľmi náročnom teréne uhadzovali haluzinu, aby sme si prilepšili rozpočet. Na súťažiach, ktorých sme sa tento rok zúčastnili, sme síce nikdy neskončili na prvom mieste, ale vždy sme hrdo reprezentovali náš hasičský zbor a našu obec.

V obci sme pomáhali pri stavaní mája pred obecným úradom, zúčastnili sme sa kladenia vencov pri pamätníku SNP, postavili sme vianočný stromček a pomohli sme pri vyprataní priestorov kultúrneho domu. Na deň detí sme prezentovali našu hasičskú techniku a vyrobili sme penovú guľu, ktorá mala u detí veľký úspech. Pri Kuruckej akcii spojenej s výročím obce, sme zabezpečovali protipožiarnu hliadku. Naši dvaja členovia Zdenko Lehotský a Veronika Doležalová, teraz už Lehotská uzavreli manželstvo a hasiči ich vyprevadili na spoločnú cestu životom.

Chceme poďakovať obci, ktorá nás podporuje a vďaka patrí aj všetkým ľuďom v našom okolí, ktorí sledujú našu činnosť, podporujú nás a veria nám.

Na záver chceme zaželať všetkým občanom obce Vavrišovo pokojné a šťastné Vianočné sviatky prežité so svojimi blízkymi a deťom splnené priania pri vianočnom stromčeku. V novom roku veľa úspechov, šťastia, zdravia, spokojnosti a radosti. Hasiči z Vavrišova sa budú snažiť prispieť k tomuto prianiu svojou aktívnou činnosťou v prospech Vás všetkých.

S úctou členovia DHZ Vavrišovo

Michal Slaný, Tibor Trepáč

RETRO BEH MEDZI HUMNAMI OČAMI ÚČASTNÍKA

Pokačovanie zo str. 9

na svoje vlastné skúsenosti z nácvikov. Tričká sme si zabezpečili z telovýchovnej jednoty, alebo svoje vlastné. Trenírky nám požičali futbalisti A-čka a štulpne zas susedia futbalisti z Pribyliny. Pionierske šatky boli samozrejmosťou dopĺňajúcou retro spomienky. Typický odev pútal pohľad už z diaľky. Odvážlivci sa k nám mohli pridať a vyskúšať si, ako sa toto hromadné vystúpenie nacvičovalo. Po sprievodnom programe nasledovalo ocenenie tých najlepších bežcov v jednotlivých kategóriách. Víťazom sa stal každý, kto sa zúčastnil tohto pekného podujatia. Všetci zúčastnení obdržali na pamiatku diplom, medailu a sladké prekvapenie. O zábavu na teplákovej diskotéke

sa postaral Michal Slaný.

Akcia získala pozitívny ohlas a veríme, že v tomto duchu spoločnými silami zorganizujeme aj druhý ročník Retro behu.

Lucia Rezníková

Jednota dôchodcov Vavrišovo

Pokačovanie zo str. 8

Klamstvo a podvody kamuflujú, všetko je naopak. Klamstvo a podvody ohrozujú život v základoch, v jeho podstate.

A my seniori milujeme život. Milujeme ho aj vtedy, keď sa naše telo akoby stráca a slabne. Tomu mladí a zdraví ľudia nerozumejú. Ešte akoby to nepotrebovali. A aj preto, lebo doba pracuje na vlnovej dĺžke mladosti. My seniori vyznávame, že život má najvyššiu cenu a bude ju mať až do konca. Chceme život prežívať čo najvernejšie a najpravdivejšie. Pestujeme a zdokonaľujeme sa v úcte k životu. Tak ako nás rodičia v detstve učili: cti svojho otca a svoju mať, ... To robíme dodnes, ctíme si dar života u každého človeka. A v starobe lepšie vnímame, čo znamená ceniť si život. To znamená tiež, že si musíme pomáhať prenášať útrapy slabnutia a mnohých strát. To povzbudí, podoprie mentálny a citový život, často samotou obťažkaných a opustených blížnych.

Čo nás spája do tretice, je svieži vzťah ku kráse a poriadku. Milujeme krásu. Prechádzka dedinou zahreje naše srdcia. Čisté, vyparádené uličky a priedomia; tvorivosť pri úprave kvetinových hriadok, skaliek. Dedina prizdobená zeleňou a okrasnými kríkmi. Nádhera!

Druhá strana rastúcej životnej úrovne, technológia, rozvinutá obchodná sieť, nám životné prostredie zaťažujú. Dnes sa musíme učiť oveľa zodpovednejšie správať k životnému prostrediu. Pribúdajúci odpad musíme dôsledne separovať. Máme pomerne čisté okolie dediny, našu Sihoť a chceme, aby sa to ešte zlepšovalo. Staňme sa predĺženou rukou vedenia obce. Osmeľme sa vstupovať do ľahostajnosti nezodpovedných spoluobčanov, ktorí pohadzujú plechovky, plasty a papiere, odpadky z cigariet všade okolo seba. Zabraňujme divokým skládkam v okolí obce, ale predovšetkým rozhadzovaniu a pohadzovaniu odpadu pri zberných nádobách.

(Niekoľko poznámok o našich túžbach k spomenutým hodnotám, patria všetkým, nielen dôchodcom.) J. Stupka